

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2017./2018.

ENGLLESKI JEZIK

Sadržaj

Uvod	5	2.2.2. Pisanje	28
1. Viša razina ispita	6	2.2.3. Slušanje	29
1.1. Područja ispitivanja	6	2.3. Struktura ispita	30
1.2. Obrazovni ishodi	6	2.3.1. Čitanje	30
1.2.1. Čitanje	6	2.3.2. Pisanje	30
1.2.2. Slušanje	7	2.3.3. Slušanje	31
1.2.3. Pisanje	7	2.4. Tehnički opis ispita	32
1.3. Struktura ispita	8	2.4.1. Trajanje ispita	32
1.3.1. Čitanje	8	2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	32
1.3.2. Slušanje	9	2.4.3. Pribor	33
1.3.3. Pisanje	10	2.5. Opis bodovanja	34
1.4. Tehnički opis ispita	10	2.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Čitanje</i>	34
1.4.1. Trajanje ispita	10	2.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Pisanje</i>	34
1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	10	2.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Slušanje</i>	36
1.4.3. Pribor	11	2.6. Primjeri zadataka	37
1.5. Opis bodovanja	12	2.6.1. Primjer zadatka povezivanja	37
1.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Čitanje</i>	12	2.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora	37
1.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Slušanje</i>	12	2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja	38
1.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Pisanje</i>	12	2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka	39
1.6. Primjeri zadataka	17	2.7. Priprema za ispit	40
1.6.1. Primjer zadatka povezivanja	17	2.7.1. Vještina čitanja	40
1.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora	19	2.7.2. Vještina pisanja	41
1.6.3. Primjer zadataka dopunjavanja	20	2.7.3. Vještina slušanja	43
1.6.4. Primjer zadatka eseja	21	3. Dodatci	44
1.7. Priprema za ispit	21	3.1. Gramatičke strukture za višu razinu ispita	44
1.7.1. Vještina čitanja	21	3.2. Gramatičke strukture za osnovnu razinu ispita	46
1.7.2. Vještina slušanja	22	3.3. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka eseja na engleskome jeziku (viša razina)	48
1.7.3. Vještina pisanja	23	3.4. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka na engleskome jeziku (osnovna razina)	50
2. Osnovna razina ispita	28		
2.1. Područja ispitivanja	28		
2.2. Obrazovni ishodi	28		
2.2.1. Čitanje	28		

Uvod

Engleski je jezik na državnoj maturi obavezan predmet.

Pristupnik¹ može polagati ispit iz Engleskoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Engleskoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2017./2018.

Viša razina ispita iz Engleskoga jezika usklađena je s Nastavnim planom i programom iz Engleskoga jezika za gimnazije.² Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima procjenjeno je da realizacijom Nastavnoga plana i programa iz Engleskoga jezika za gimnazije pristupnik postiže B2 razinu *Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike: učenje, podučavanje, vrednovanj* (ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

Osnovna razina ispita iz Engleskoga jezika usklađena je s Nastavnim planom i programom za četverogodišnje srednjoškolske programe s najmanjom satnicom.³ Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima procjenjeno je da realizacijom Nastavnoga plana i programa s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima pristupnik postiže A2 razinu *Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

¹ Termin *pristupnik* u tekstu kataloga ima opće značenje te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

² Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

³ Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997.

Program četverogodišnjih strukovnih škola bitno se razlikuje od gimnazijskoga programa u obimu općega i specifičnoga vokabulara, razradi tema i složenosti pisanoga ili usmenoga izričaja. Ako pristupnik koji je slušao Engleski jezik prema programu četverogodišnjih strukovnih škola želi položiti višu razinu, treba proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se dodatnom odobrenom literaturom.

Ispitni katalog podijeljen je u dva dijela. Svaki se dio odnosi na jednu razinu.

Svaka razina ispita sastoji se od ovih poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, primjeri zadataka, vrste tekstova, broj zadataka vezanih uz tekstove, način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina, udio ispitnih cjelina u ispitu te kriteriji vrednovanja sastavka/kratkoga sastavka, navedene su ljestvice za ocjenjivanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome su poglavlju navedeni primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Dodatci* navedene su gramatičke strukture i tematski sadržaji za višu i osnovnu razinu ispita te razlike koje pristupnik treba dodatno obraditi kako bi mogao uspješno položiti ispit na višoj razini. U tom su poglavlju također prikazane i ljestvice na engleskome jeziku za ocjenjivanje zadatka eseja i zadatka kratkoga sastavka.

1. Viša razina ispita

1.1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Engleskoga jezika na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u čitanju, slušanju i pisanju prema Nastavnome planu i programu iz Engleskoga jezika za gimnazije.

Ispit iz Engleskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

Vještina govorenja neće se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. iz tehničkih razloga. Vještinu govorenja treba i dalje sustavno razvijati, njegovati i usavršavati jer je konačan cilj naučiti koristiti se jezikom u komunikacijskoj situaciji.

1.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema Nastavnome planu i programu iz Engleskoga jezika za gimnazije i prema B2 razini ZEROJ-a.

1.2.1. Čitanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje čitanje, odnosno vještina razumijevanja čitanoga teksta.

Prema Nastavnome planu i programu iz Engleskoga jezika za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 71.) od pristupnika se očekuje da može:

- prilično samostalno čitati razne tekstne vrste prilagođavajući način i brzinu čitanja tekstu i svrsi čitanja
- izvući informacije, ideje i mišljenja iz stručnih izvora unutar vlastitoga područja interesa

- razumjeti članke i izvještaje koji se bave aktualnim problemima i u kojima autor teksta izražava određena shvaćanja i gledišta
- razumjeti stručne članke i izvan područja vlastitoga interesa, a uz poteškoće samo one u kojima se pojavljuju rjeđe korišteni izrazi i pojmovi.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- općenito razumjeti o čemu je riječ (uočiti osnovni smisao)
- pronaći specifične informacije
- detaljno razumjeti tekst, pojedinosti u tekstu te osnovna i implicitna značenja
- razumjeti određene leksičke i/ili strukturalne obrasce
- prikladno i točno upotrijebiti određene leksičke i/ili strukturalne obrasce.

1.2.2. Slušanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina slušanja.

Prema Nastavnome planu i programu iz Engleskoga jezika za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 67.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti ono što je izrečeno standardnim govornim jezikom, uživo ili putem medija o temama koje se obično susreću u osobnome, društvenome ili obrazovnome području unatoč buci koja je prisutna u pozadini govora
- razumjeti glavne misli tematski i jezično zahtjevnoga govora o konkretnim i apstraktnim temama ako je iznesen standardnim govorom

- razumjeti obavijesti i poruke konkretnoga ili apstraktnoga sadržaja ako su iznesene standardnim jezikom i uobičajenom brzinom
- razumjeti bit predavanja, izlaganja, izvještaja i drugih oblika sadržajno i jezično složenih, ali dobro strukturiranih akademskih ili stručnih nastupa
- s relativnom lakoćom pratiti živu raspravu između izvornih govornika
- razumjeti snimke na standardnome jeziku koje su uobičajene u društvenome ili akademskome životu te, osim sadržaja, prepoznati gledišta i mišljenja govornika.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik razumjeti opće poruke, glavne misli i specifične informacije na ovim vrstama tekstova:

- razgovori i rasprave
- predavanja, izlaganja i izvještaji
- obavijesti i poruke konkretnoga ili apstraktnoga sadržaja.

Tekstovi govore o temama koje se obično susreću u osobnome, društvenome ili obrazovnome području i izneseni su na standardnome jeziku.

1.2.3. Pisanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina pisanja, odnosno pisana produkcija.

Prema Nastavnome planu i programu iz Engleskoga jezika za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 67.) od pristupnika se očekuje da može:

- pisati jasne opširne tekstove o različitim temama vezanim uz vlastito područje interesa, sintetizirajući i vrednovati informacije i argumente iz nekoliko izvora
- napisati sastavak ili izvještaj u kojemu sustavno razvija neku temu, navodi bitne argumente i pojedinosti koje podržavaju iznesena shvaćanja, objašnjava razloge za i protiv nekoga gledišta te navodi prednosti i nedostatke različitih rješenja i slično
- pisati duže tekstove u kojima izražava osjećaje, opisuje razne stvarne ili izmišljene događaje, vlastite doživljaje i iskustva, izriče pretpostavke i mišljenja te daje komentare, kritičke osvrte i slično
- dovoljno bogatim vokabularom pisati o temama iz područja vlastitoga interesa i o većini općih tema
- mijenjati formulaciju da bi izbjegao često ponavljanje iako nedostaci u vokabularu mogu dovesti do objašnjavanja drugim riječima
- prikladno upotrebljavati vokabular, premda ponekad može doći do zamjene ili pogrešnoga izbora riječi, no bez većih poteškoća ili zastoja u komunikaciji
- pravilno upotrebljavati gramatičke strukture iako se mogu pojaviti povremeni previdi ili sporadične pogreške te manje netočnosti u strukturi rečenice, ali to se rijetko događa
- dobro oblikovati razne tekstne vrste upotrebljavajući niz različitih konektora i druga sredstva za povezivanje teksta.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- napisati sastavak u kojemu sustavno razvija neku temu navodeći razloge za i protiv nekoga gledišta ili objašnjavajući prednosti i nedostatke različitih rješenja naglašavajući bitne argumente i navodeći pojedinosti koje podržavaju iznesena shvaćanja uz upotrebu relativno širokoga raspona vokabulara i uz manje nesustavne gramatičke pogreške.

1.3. Struktura ispita

Ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina.

Prvom ispitnom cjelinom ispituje se vještina **čitanja**, drugom vještina **slušanja**, a trećom vještina **pisanja**.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 5 skupina zadataka vezanih uz različite polazne tekstove.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Čitanje* prikazana je u tablici 1.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline *Čitanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci povezivanja	članak od 550 do 600 riječi	12
2.	razumijevanje osnovnoga smisla, specifičnih informacija i implicitnoga značenja	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	članak od 550 do 600 riječi	6
3.	detaljno razumijevanje kohezije i koherencije teksta	zadatci povezivanja	članak od 550 do 600 riječi	6
4.	detaljno razumijevanje teksta (leksički i/ili strukturalni obrasci)	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	članak od 220 do 250 riječi	8
5.	upotreba prikladnih i točnih leksičkih i/ili strukturalnih obrazaca	zadatci dopunjavanja ⁴	članak od 200 do 230 riječi	8

Napomena: Tekstovi u ispitnoj cjelini *Čitanje* sadržavaju od 2 100 do 2 250 riječi.

1.3.2. *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka vezanih uz različite slušane tekstove.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Slušanje* prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje glavne misli/specifičnih informacija	zadatci povezivanja	kratke priče	5
2.	razumijevanje glavne misli/specifičnih informacija i implicitnoga značenja	zadatci višestrukoga izbora	kratke priče/kratki razgovori	8
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci povezivanja	razgovor/rasprava	6
4.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	predavanje/izlaganje/ izvješće/razgovor	6

Napomena: Tekstovi u ispitnoj cjelini *Slušanje* sadržavaju približno 1 800 riječi.

⁴ Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani.

1.3.3. Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka eseja.

Pristupnik mora napisati esej od **200 do 250** riječi na zadanu temu, a može napisati i više od 250 riječi.

Struktura ispitne cjeline *Pisanje* prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Pisanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	izvršenje zadatka, koherencija i kohezija uz odgovarajući opseg i točnost leksičko- strukturalnih obrazaca	esej od 200 do 250 riječi	1	20

1.4. Tehnički opis ispita

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Engleskoga jezika traje ukupno **180 minuta**.

Ispitna cjelina *Čitanje* traje ukupno **70 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanje* traje približno **35 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanja* predviđeno je **75 minuta**.

Vremenik provedbe svih dijelova ispita bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature* te na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj su tri ispitne knjižice: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*, s pripadajućim listovima.

Čitanje

Pristupnici uzimaju *ispitnu knjižicu Ispita čitanja* te pripadajući *list za odgovore*.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.⁵

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore

⁵ Opće upute i drugi dijelovi ispitnoga materijala na hrvatskome jeziku pisani su sukladno pravopisnoj normi hrvatskoga standardnog jezika (v. *Hrvatski pravopis*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.).

označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa (dopunjavanja) pristupnik mora upisati sadržaj koji nedostaje na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi. Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

Slušanje

Pristupnici uzimaju iz sigurnosne vrećice *ispitnu knjižicu Ispita slušanja* i pripadajući *list za odgovore*.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.⁶

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*:⁷

- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Pisanje

Pristupnici uzimaju iz sigurnosne vrećice *ispitnu knjižicu ispita Pisanja s listom za čistopis, list za koncept i dva lista za ocjenjivače* (1 i 2).

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj esej čitko napisati na list za čistopis. Sadržaj lista za koncept se ne boduje.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita iz Engleskoga jezika dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom, a nije dopušteno brisati napisani tekst niti upotrebljavati rječnik.

⁶ v. prethodnu bilješku

⁷ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute pristupniku, pušta snimku. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

1.5. Opis bodovanja

Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine u ukupnome rezultatu jednu trećinu.

Udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	1/3
Slušanje	1/3
Pisanje	1/3

Ukupan broj bodova u ispitu iz Engleskoga jezika na višoj razini je **85**.

1.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 40 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline Slušanje

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 25 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

Esej se ocjenjuje prema **ljestvici za ocjenjivanje** koja se sastoji od četiriju kriterija:

• Izvršenje zadatka

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Izvještaja i sastavaka u ZEROJ-u*)

• Koherencija i kohezija

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Dosljednosti i povezanosti u ZEROJ-u*)

Vokabular

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabulara u ZEROJ-u*)

• Gramatika

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Gramatičke ispravnosti u ZEROJ-u*).

U tekstu koji slijedi objašnjeni su svi kriteriji.

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na dva glavna elementa:

1. Razrada zadane teme

2. Argumentacija (esej – naglašavajući bitne argumente i navodeći pojedinosti koje podržavaju iznesena shvaćanja).

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na pitanje je li pristupnik obavio zadatak.

Prvi element, **Razrada zadane teme**, odnosi se na pitanje je li pristupnik odgovorio na sve dijelove zadatka ili samo na neke i poštuje li pristupnik format eseja koji sadrži uvod, glavni dio i zaključak.

Drugi element, **Argumentacija**, izveden je iz ilustrativne ljestvice za ocjenjivanje *Razvijanja teme u ZEROJ-u* (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 128.).

Prema toj ljestvici korisnik/pristupnik:

- *može jasno opisati ili prikazati temu proširujući i podržavajući glavne misli primjerenim detaljima i primjerima.*

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* izveden je iz ilustrativne ljestvice za ocjenjivanje *Dosljednosti i povezanosti u ZEROJ-u* (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 129.).

Prema toj ljestvici korisnik:

- *može upotrebljavati ograničeni broj kohezivnih sredstava kako bi svoje izričaje povezoao u jasan, dosljedan diskurs*
- *može uspješno upotrebljavati različite veznike kako bi jasno označio odnose između misli.*

Koherencija se odnosi na pitanje:

- U kojoj mjeri ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?

Kohezija se odnosi na pitanja:

- Kako dobro pristupnik upotrebljava kohezivna sredstava u svrhu povezivanja svojih misli?
- Kako dobro pristupnik upotrebljava pravila o strukturiranju odlomka u svrhu organiziranja načina predstavljanja svojih ideja?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odnosi se na dva glavna elementa:

- raspon
- točnost.

Raspon vokabulara izveden je iz ilustrativne ljestvice za ocjenjivanje *Opsega vokabulara u ZEROJ-u* (2005:115).

Prema toj ljestvici korisnik:

- *raspolože dovoljno bogatim vokabularom da se može izraziti o temama iz područja vlastitoga interesa i o većini općih tema*
- *može mijenjati formulaciju da bi izbjegao često ponavljanje, no vokabularni nedostaci mogu izazvati zastajkivanje i parafraziranje.*

Točnost vokabulara izvedena je iz ilustrativne ljestvice za ocjenjivanje *Sposobnosti korištenja vokabulara u ZEROJ-u* (2005:115).

Prema toj ljestvici kod korisnika:

- *ispravnost izbora vokabulara uglavnom je na visokoj razini, premda ponekad može doći do zamjene ili pogrešnoga izbora riječi, no bez zastoja u komunikaciji.*

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odnosi se na dva glavna elementa:

- raspon
- točnost.

Raspon gramatičkih struktura odnosi se na pitanje:

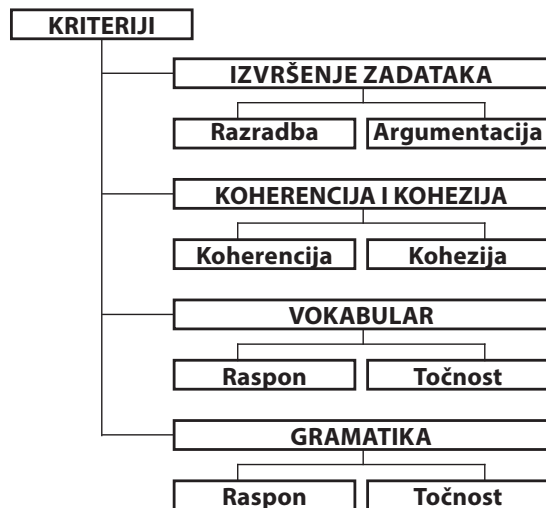
- Upotrebljava li pristupnik složene strukture ili se oslanja na upotrebu jednostavnih struktura?

Točnost gramatičkih struktura izvedena je iz ilustrativne ljestvice za ocjenjivanje *Gramatičke ispravnosti u ZEROJ-u* (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 117.).

Prema toj ljestvici korisnik:

- *prilično dobro vlada gramatikom i ne pravi pogreške koje mogu dovesti do nesporazuma*
- *dobro vlada gramatikom; mogu se pojaviti povremeni previdi ili sporadične pogreške te manje netočnosti u strukturi rečenice, ali to se događa rijetko i često se može naknadno ispraviti.*

Pregled kriterija za vrednovanje pisanja

Ljestvica za ocjenjivanje eseja prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje eseja

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	<ul style="list-style-type: none"> Svi su dijelovi zadane teme relativno jednako razrađeni. Glavne misli izložene su dosljedno s jasnom potporom. 	<ul style="list-style-type: none"> Tijek misli je jasan. Odlomci su učinkovito strukturirani. Upotreba kohezivnih sredstava je učinkovita. 	<ul style="list-style-type: none"> Široki raspon vokabulara za zadatak. Manje pogreške. 	<ul style="list-style-type: none"> Široki raspon struktura za zadatak. Manje pogreške.
4	<ul style="list-style-type: none"> Svi su dijelovi zadane teme razrađeni, ali nejednako. Glavne misli izložene su uglavnom s dobrom potporom. 	<ul style="list-style-type: none"> Tijek misli uglavnom je jasan. Odlomci su dobro strukturirani. Dobra upotreba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Vrlo dobar raspon za zadatak. Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobar raspon struktura za zadatak. Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
3	<ul style="list-style-type: none"> Jedan dio zadane teme nije razrađen. Glavne misli izložene su s dovoljnom potporom. / Sve glavne misli nisu relevantne. 	<ul style="list-style-type: none"> Tijek misli ponekad je nejasan. Postoji naznaka strukturiranja odlomaka. Dovoljna upotreba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobar raspon za zadatak. Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Pristupnik se općenito oslanja na jednostavne strukture. Pogreške u upotrebi/obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
2	<ul style="list-style-type: none"> Dva dijela zadane teme nisu razrađena. / Esej je uglavnom irelevantan. Glavnim mislima nedostaje potpora. Tekst je zbog pogrešaka na mjestima teško razumljiv. / Neprikladan format (<i>layout</i>) teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> Tijek misli često je nejasan. Ograničeno strukturiranje odlomaka i ograničena upotreba kohezivnih sredstava. Tekst je zbog pogrešaka na mjestima teško razumljiv. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovoljan raspon za zadatak. Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju. 	<ul style="list-style-type: none"> Pristupnik se često oslanja na upotrebu jednostavnih struktura. Pogreške u upotrebi/obliku ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju.
1	<ul style="list-style-type: none"> Tekst se ne odnosi na zadanu temu. / Esej je irelevantan. Nema jasno izloženih glavnih misli. Tekst je zbog pogrešaka često teško razumljiv. 	<ul style="list-style-type: none"> Tijek misli uglavnom je nejasan. Strukturiranje odlomaka i upotreba kohezivnih sredstava je nedostatna. Tekst je zbog pogrešaka često teško razumljiv. 	<ul style="list-style-type: none"> Raspon je nedostatan za zadanu temu. Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu često onemogućuju razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Raspon je vrlo ograničen. Pogreške u upotrebi/obliku često onemogućuju razumijevanje.
0	<ul style="list-style-type: none"> Tekst je uglavnom nerazumljiv ili ima manje od 50 riječi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tekst je uglavnom nerazumljiv. 	<ul style="list-style-type: none"> Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu općenito onemogućuju razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Pogreške u upotrebi/obliku općenito onemogućuju razumijevanje.

Objašnjenje

Ako su opisivači unutar nekoga kriterija (IZ, KK, V i G) na različitoj razini, primjenjuje se niža razina, npr. ako raspon vokabulara zaslužuje 5 bodova, a točnost vokabulara 4 boda, tekst će za kriterij *Vokabular* dobiti 4 boda.

Tekst koji je dobio 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 4 boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 1 bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od 3 boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 1 bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog irelevantnosti, jer nema jasno izloženih glavnih misli ili je često teško razumljiv ne može dobiti više od 1 boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio nula (0) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od 1 boda za ostale kriterije.

Ako tekst nije dovoljno dug, oduzet će se bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

160 – 190 riječi: 1 bod

130 – 159 riječi: 2 boda

100 – 129 riječi: 3 boda

50 – 99 riječi: 4 boda.

Minimalan broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* je nula (0).

Brojanje riječi

Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

Skraćenice (npr. *I'm, isn't*) broje se kao jedna riječ.

Ponavljanja, nabranja i ulomci prepisani iz ispitne cjeline *Čitanje* neće se brojati kao riječi.

1.6. Primjeri zadataka

U ovome su poglavlju primjeri zadataka.⁸ Uz svaki primjer zadatka ponuđeni su uputa, točan odgovor, ispitivana podvještina te način bodovanja.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja⁹

Task 1

Questions 1-12

You are going to read an article in which people talk about sports instructors they knew. For questions **1-12**, choose from the people **A-F**. Mark your answer on the answer sheet. There is an example at the beginning **(0)**.

Sports Instructors

Most of us had sports instructors at school. Can you remember them? We asked some people to tell us their memories of their sports instructors.

A Alan	B Bella
Mr Evans, the rugby teacher, was a former member of the military. He was an extremely fit person and demanded exactly the same of everyone who was in the team. Our training sessions were a total nightmare, as he would push us to the limit. It was a really punishing schedule. Nevertheless, all the effort eventually paid off. We went from being completely rubbish to being one of the top teams in the area, which demonstrates what an effective coach he was.	Mrs Campbell was near retirement age. Not only that, but she also had a bad leg which made her walk rather awkwardly. We thought it was hilarious when we found out that she was going to be our squash teacher. However, she was a truly amazing person. Her example inspired me to study to become a physical education teacher. I remember that she always used to bring fruit for us to eat after matches, which was a nice touch.

⁸ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer, bez obzira na ispitne cjeline. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr) pod poveznicom *Provedeni ispiti*.

⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Čitanje*.

C Chris	D Dora
I will always remember my old handball coach at primary school. He had us playing systems that nobody else had used for decades and our physical workouts always left us short on stamina. It was no wonder that we got thrashed every week. Some of the kids' parents used to get really angry with him. Sometimes he would make small alterations in response to their criticisms, but it would never last for long. Amazingly, he even had a coaching certificate.	I played quite a bit of sport when I was a kid. One of the things that I used to do was table tennis training. My trainer was absolutely brilliant at showing us how to play all the various shots. It was from her that I learnt all about the vital role played by nutrition in sport. She wanted me to turn professional. She said that she thought I could go far in the sport. However, Mum, who had the final say, insisted I went to university to study medicine.
E Ed	F Florence
Our basketball coach had a really big job on his hands, because at our school basketball was definitely a minority sport. He was influenced by foreign trainers in his thinking and liked to try out the latest strategies. One of the most interesting things about him was that he expected us to get good marks in our school studies too. If we didn't, we would be off the team. This is because he wanted us to make the greatest possible progress not only as players but also as individuals.	The hockey trainer was desperate to win at all costs. She would get mad and yell at us if we didn't, which admittedly, wasn't that often. She treated us as if we were soldiers and she was the commanding officer. It wasn't what we had expected. Sometimes, we even had to stay behind and pick up litter if we had lost a match. At one point, her unpopularity was so great that some of the players threatened to report her to the principal. She calmed down a bit after that.

Which person talks about a sports instructor who...

- 0** used to be in the armed forces?
- 1** taught them about eating healthily?
- 2** had poor results?
- 3** would punish players for defeats?
- 4** was better than expected?
- 5** thought subject grades were equally important?
- 6** emphasised physical condition?

- 7** taught a sport where it wasn't popular?
- 8** used out-of-date tactics?
- 9** had an influence on their career?
- 10** was good at demonstrating what to do?
- 11** was forced to change their approach by the players?
- 12** brought about a dramatic improvement in results?

Answer 0-A

TOČNI ODGOVORI: 1 D, 2 C, 3 F, 4 B, 5 E, 6 A, 7 E, 8 C, 9 B, 10 D, 11 F, 12 A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 12 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora⁹

Task 2

Questions 6-13

You will hear people talking in eight situations. For each situation (6-13), choose the correct answer, **A**, **B** or **C**. You will hear each recording twice.

- 6** You hear a woman talking about a film she saw. What does she say about it?
- A** It is original.
 - B** It is a comedy.
 - C** It is moving.
- 7** You hear a student talking about exam Preparation. According to the student, preparation is important
- A** to avoid disappointment.
 - B** to reduce pressure.
 - C** to learn lessons.
- 8** You hear a woman talking about her shyness. She overcame it
- A** by becoming less self-conscious.
 - B** by having a boyfriend.
 - C** by learning to like herself.

- 9** You hear two people talking. What is the main topic of their discussion?

- A** The growing population.
- B** Food production.
- C** Oil reserves.

- 10** You hear a man talking about his summer job. Why does he do it?

- A** To be in the countryside.
- B** To socialize.
- C** To earn money.

- 11** You overhear two friends talking in a shopping mall. Where do they go?

- A** To a shoe shop.
- B** To a furniture store.
- C** To a café.

- 12** You hear a man talking about running a marathon. He gave up because

- A** he had run far enough.
- B** he didn't have the strength to continue.
- C** he suffered an injury.

- 13** You hear a woman talking about what she did last night. She says she went to

- A** a restaurant.
- B** a bar.
- C** a club.

TOČNI ODGOVORI: 6 C, 7 B, 8 A, 9 C, 10 B, 11 C, 12 B, 13 A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje glavne misli/specifičnih informacija i implicitnoga značenja

⁹ Primjeri zadataka preuzeti su iz ispitne cjeline *Slušanje*.

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 8 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja¹**Task 5****Questions 33-40**

Read and complete the text below.

Fill each space (33-40) with **one** word. Write your answer **only** here in this exam booklet.

There is an example at the beginning (0).

Reaching for the Stars

The line “*to boldly go where no man has gone before*” is known not only to the dedicated *trekkies* but also to many television viewers (0) ___ the world. It was spoken at the beginning of every episode of Star Trek.

Mankind has always been attracted to the mysteries of space. Last century, this attraction grew into a space race between the former Soviet Union and the United States, which reached (33) ___ culmination in the moon landing in 1969. Today, however, there is a new space race (34) ___ of us. It’s a race among commercial spaceflight companies to rocket the first paying passengers into space.

Collaboration between scientists and private companies has opened up the opportunity for commercial space flights, (35) ___ will be technically feasible within five years. Tourists will be paying \$200,000 for a four-minute suborbital flight. You might wonder who can afford this, (36) ___ for the immensely rich. However, a large (37) ___ of deposits of \$20,000 a seat have already been made. Space tourism could (38) ___ out to be highly profitable for companies offering trips into space. It’s astonishing how quickly investors gather when (39) ___ is money is to be made.

(40) ___ seems that instead of reaching for the stars, mankind will be reaching for big money.

0 around

33 _____

34 _____

35 _____

36 _____

37 _____

38 _____

39 _____

40 _____

¹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

TOČNI ODGOVORI¹²: **33** its, **34** ahead, **35** which, **36** except/save, **37** number, **38** turn, **39** there, **40** it

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: upotreba prikladnih i točnih leksičkih i/ili strukturalnih obrazaca

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 8 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan na za to predviđeno mjesto

1.6.4. Primjer zadatka eseja¹³

Write an essay of **200-250** words.

Your essay must have an introduction, body and conclusion.

Some people say that 18-year-olds are too young to vote. Others disagree.

Discuss both of these views and give your own opinion.

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: izvršenje zadatka, koherencija i kohezija uz odgovarajući opseg i točnost leksičko-strukturalnih obrazaca

BODOVANJE: prema ljestvici za ocjenjivanje¹⁴, ukupno 20 bodova

1.7. Priprema za ispit

Pripremanje pristupnika za ispit ne razlikuje se znatno od svakodnevnoga podučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između podučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na podučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Nastavniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga u kojemu je opisana struktura ispita, trajanje ispita, ispitivane vještine i podvještine, primjeri vrsta i broj zadataka te način njihova bodovanja. Pristupniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga, *Vodiča kroz ispite državne mature*, nacionalnih ispita, ispita probne državne mature od 2006. do 2009. godine i provedenih ispita državne mature koji su objavljeni na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.7.1. Vještina čitanja

Vještina čitanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno podučavanje. Pristupnika treba poticati da što više i češće čita razne vrste tekstova i da pokuša odgovoriti na sadržaj teksta, a ne da se isključivo koncentrira na strukturu teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezične strukture koje se nalaze u tekstu. Važan čimbenik vještine čitanja je razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupniku da shvati o čemu je riječ i prije nego što počne čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnik uglavnom ima mnogo mogućnosti za uvježbavanje vještine

¹² Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani.

¹³ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanje*.

¹⁴ v. poglavlje *Opis bodovanja* i objašnjenje objavljeno uz ljestvicu za ocjenjivanje eseja

čitanja. Često se pristupniku zadaje da uvježbava vještinu čitanja samostalno kod kuće. Očekuje se da će pristupnik riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnome procesu u kojemu bi se uvježbavale podvještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnika treba prvenstveno upoznati s vrstama zadataka u ispitnu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnikom treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi s pomoću konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupniku u razumijevanju teksta. Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnik treba nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnik treba pažljivo pročitati natuknice (*prompts*) i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješno rješavanje zadataka dopunjavanja pristupnik treba pažljivo pročitati tekst i obratiti pozornost na rečenice/riječi ispred i iza praznine, a nakon toga treba odlučiti koja riječ smisljeno i gramatički najbolje popunjava prazninu u tekstu. Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupnika treba upozoriti o pravilnoj raspodjeli vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnik nema dovoljno

vremena za rješavanje svih zadataka jer je previše vremena utrošio na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u vještini čitanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pažljivo čitanje uputa za svaki zadatak
- pažljivo čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koje nisu riješili u prvome čitanju
- pažljivo označavanje odgovora na listu za odgovore i upisivanje odgovora u ispitnu knjižicu u zadatcima u kojima je to potrebno.

1.7.2. Vještina slušanja

Vještina slušanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno podučavanje. Pristupnik treba uvježbavati zadatke slušanja što više i češće radom u razredu. Važno je pomagati pristupniku da se odgovarajuće pripremi za zadatke i razvijati kod njega svijest o korisnosti ponavljanja slušanja zvučnih zapisa.

Pristupnici vrlo često smatraju ispitnu cjelinu *Slušanje* težim dijelom cjelokupnoga ispita. Stoga je izuzetno važno od samoga početka graditi vjeru pristupnika u vlastite sposobnosti i uspjeh na ispitnu. To se prvenstveno postiže razvijanjem svijesti o tome što se od pristupnika očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (što se ispituje?¹⁵) i o vrstama zadataka (kako se ispituje?¹⁶) kojima se ispituje vještina slušanja.

¹⁵ v. poglavlje *Obrazovni ishodi*

¹⁶ v. poglavlje *Struktura ispita*

Pristupnika treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadataka. Također treba ga upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa izuzetno važno za uspješno rješavanje zadataka. Upute sadrže bitne informacije o temi koju će pristupnik slušati i o tome što se od njega očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupniku svakako treba skrenuti pozornost da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnik mora obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u vještini slušanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i teksta svakoga zadatka
- da, ako ne odgovori na neko pitanje, nastavi rješavati iduća pitanja i da tijekom drugoga slušanja pokuša odgovoriti na pitanja koja nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

1.7.3. Vještina pisanja

Vještina pisanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno podučavanje. Pristupnik treba razvijati naviku pisanja, odnosno što više i češće uvježbavati pisanje različitih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupniku povratnu informaciju o uspješnosti njegovu rada. S obzirom da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da povratnu informaciju daju pristupnici međusobno, što se pokazalo izuzetno učinkovitim.

Pristupnik treba obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može značajno umanjiti pristupnikovu uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje konvencija žanrova, npr. eseja, pisma, izvješća i sl. koji se pojavljuju u ispitima. Pristupnika je moguće upoznati s osnovnim karakteristikama žanrova, opisom i analizom primjera (modela).

Veliki broj pristupnika treba pomoć u planiranju pisanih uradaka jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupniku treba ukazati na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnika također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice uratka. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitom metodom. Korisno je pristupniku ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Pravilno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u vještini pisanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti obavljen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za ocjenjivanje.

PRIJE ISPITA

1. Proučite ljestvicu za ocjenjivanje.

- Ljestvica za ocjenjivanje pokazuje što ocjenjivač vrednuje u eseju.

- Možete je naći u Katalogu.¹⁷
- Ima četiri kriterija: *Izvršenje zadatka*, *Koherencija i kohezija*, *Vokabular* i *Gramatika*.
- Proučite objašnjenja ljestvice za ocjenjivanje kako biste znali što trebate učiniti.

Trebate:

- odgovoriti na svaki dio pitanja (vidi kriterij *Izvršenje zadatka*)
- napisati uvod, glavni dio i zaključak (vidi kriterij *Izvršenje zadatka*)
- poduprijeti svoje glavne ideje argumentima, a argumente potporom (vidi kriterij *Izvršenje zadatka*)
- poredati svoje misli logičnim slijedom koji je lako pratiti (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- povezati svoje misli tako da pomognu čitatelju pratiti ih (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- podijeliti glavni dio u prikladne odlomke (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- upotrebljavati prikladan vokabular za izražavanje svojih misli (vidi kriterij *Vokabular*)
- upotrebljavati prikladne gramatičke strukture (vidi kriterij *Gramatika*).

2. Proučite zadatak u provedenim ispitima.

Provedene ispite državne mature iz Engleskoga jezika možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

A. U uputama piše: **Write an essay.**

Napišite uvod, glavni dio i zaključak. **Nemojte** pisati u jednome dugom odlomku, bez uvoda ili zaključka. U

¹⁷ v. poglavlje *Opis bodovanja – Vrednovanje ispitne cjeline* Pisanje

tom slučaju nećete napisati dobar esej i nećete moći dobiti više od 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ni više od 4 boda za ostale kriterije (*Koherencija i kohezija*, *Vokabular* i *Gramatika*). Ako ne napišete uvod ili zaključak, nećete moći dobiti više od 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.

B. U uputama piše: **Write an essay of 200-250 words.**

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka*. **Nemojte** napisati više riječi jer postoji mogućnost da napišete nešto što nije povezano s temom ili ponavljate već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka* i možda nećete imati dovoljno vremena završiti esej.

C. U uputama je zadana **tema eseja**.

Držite se teme. Ne dolazite na ispit s unaprijed pripremljenim tekstom. Ako ste promašili temu, nećete moći dobiti više od 1 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* niti ćete moći dobiti više od 1 boda za ostale kriterije. **Ne ponavljajte** dijelove teksta koje ste već napisali.

Ako esej većinom ne obrađuje zadanu temu ili sadrži puno toga što nije bitno za tu temu, nećete moći dobiti više od 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* niti ćete moći dobiti više od 4 boda za ostale kriterije.

D. U uputama piše: **Discuss both these views and give your own opinion.**

ili **Discuss arguments for and against this view.**

U uputama se od Vas traži:

- da raspravite dva suprotna gledišta
- da raspravite prednosti i nedostatke jednoga gledišta
- da navedete argumente za i protiv jednoga gledišta.

Odgovorite na sve dijelove pitanja.

Ne raspravljajte samo o jednome gledištu.

Ne raspravljajte samo o prednostima gledišta, već i o njegovim nedostacima.

Navedite argumente i za i protiv gledišta. Ako se ne budete toga držali, nećete moći dobiti više od 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.

3. Proučite primjere eseja i komentare.

Primjere eseja i komentare možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja¹⁸ (www.ncvvo.hr). Na temelju tih primjera možete vidjeti koliki su broj bodova dobili eseji za svaki kriterij na ljestvici za ocjenjivanje uz obrazloženje. Učite iz tuđih pogrešaka.

4. Vježbajte.

Odaberite nekoliko tema i pišite o njima. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 200 do 250 riječi.

Pišite esej 75 minuta (toliko vremena imate za pisanje eseja) kako biste vidjeli koliko će Vam vremena trebati za pisanje 200 – 250 riječi i koliko vremena možete odvojiti za planiranje eseja prije nego što ga počnete pisati, a i za provjeravanje eseja nakon što ste ga napisali.

KADA ISPIT POČNE

5. Pozorno pročitajte temu.

O čemu točno morate pisati? Morate li raspraviti o dvama suprotnim gledištima? Koja su to gledišta? Morate li raspraviti o prednostima i nedostacima? Morate li navesti argumente za i protiv?

Isplanirajte esej prije nego što ga počnete pisati.

Esej je oblik organiziranoga pisanja. Nitko ne može napisati dobar esej, a da ga nije prethodno isplanirao.

Osnova pisanja uspješnoga eseja je **planiranje**.

Nemojte odmah početi pisati esej. Prvo ga isplanirajte. Osnova uspješnoga planiranja je **pisanje bilješki**.

6. Razmislite o čemu ćete pisati.

• Proučite oba dijela teme. Što možete reći o svakome dijelu? Zabilježite svoje argumente.

Ne pišite rečenice, već zabilježite natuknice.

• Proučite svoje argumente. Koje **razloge** ili **primjere** možete dati da biste ih poduprli? Zabilježite ih. To će Vam pomoći da dobijete veći broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

• Ako imate više toga za reći o jednome dijelu teme nego o drugome, usredotočite se na ono što možete reći o drugome dijelu teme. Ako posvetite više pozornosti jednomu dijelu teme nego drugomu, nećete moći dobiti više od 4 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Jako je važno posvetiti neko vrijeme pronalaženju argumenata i potpore. Kada budete zadovoljni svojim argumentima i potporom, usredotočite se na planiranje eseja. Kada budete znali **što** želite reći, usredotočite se na to **kako** ćete to reći.

7. Grupirajte svoje ideje.

Grupirajte svoje ideje na sljedeći način:

- jedno gledište – drugo gledište
- prednosti – nedostaci
- argumenti za – argumenti protiv.

¹⁸ Objavljeni su u poveznici *Dodatak ispitnomu katalogu*.

8. Poredajte svoje misli logičnim slijedom.

Na taj će način ocjenjivač lakše slijediti Vaše argumente. Logičan slijed misli je važan ako želite dobiti veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

9. Oblikujte svoj esej u odlomcima.

Oblikujte onoliko odlomaka koliko imate glavnih ideja.

Ne pišite glavni dio eseja u samo jednome odlomku. Odlomak se bavi **jednom** glavnom idejom i ne bi trebao sadržavati rečenice o nekoj drugoj ideji. Oblikovanje odlomaka je važno ako želite dobiti veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

10. Provjerite svoj plan.

- Imaju li Vaše ideje logički slijed?
- Jesu li Vaše ideje poduprte argumentima? Imaju li ti argumenti logički slijed?
- Jesu li Vaši argumenti poduprti razlozima ili primjerima?
- Jesu li Vaše glavne ideje, argumenti i potpora grupirani u odlomke koje ćete napisati?

Kada ste poredali svoje ideje logičnim slijedom i podijelili ih u odlomke, možete se usredotočiti na pisanje eseja.

DOK PIŠETE ESEJ

Opći savjeti

11. Napišite uvod.

• Recite čitatelju što će pisati u glavnome dijelu eseja. Ako ćete pisati o prednostima i nedostacima, recite čitatelju. Ako ćete prvo pisati o jednome gledištu, a onda o drugome, recite čitatelju. Ako ne napišete uvod, nećete moći dobiti više od 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.

12. Napišite odlomke.

- Recite čitatelju o čemu će biti riječ u svakome odlomku. To je tematska rečenica.
- Naglasite svoje argumente. Jedan je način da upotrebljavate tematske rečenice, a drugi da upotrebljavate ove fraze: *The main advantage... is ...* ili *Another important reason why... is ...* A major argument against... is...

To će Vam pomoći da dobijete veći broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

- Povezujte svoje misli na primjeren način:
 - unutar rečenica (npr. *because, while, whereas, so, although...*)
 - između rečenica (npr. *For this reason, As a result, In addition, However...*)
 - između odlomaka (npr. *A second major..., On the other hand...*).

To će Vam pomoći da dobijete veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

- Završite sa zaključkom u kojemu ćete sažeti ono što ste rekli.

To će Vam pomoći da dobijete veći broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Ako dobro sastavite odlomak, dobit ćete veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

13. Napišite zaključak.

- U zaključku eseja ponovite svoje glavne misli i napišite svoje osobno mišljenje.

Ako ne napišete zaključak, nećete moći dobiti više od 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Ostali savjeti

14. Ostavite prostor između redaka.

Ostavite prostor između redaka kako biste mogli precrtati pogreške i napisati ispravak iznad precrtane riječi.

15. Uvucite prvi red odlomka.

Uvlačenje prvoga dijela odlomka je vrlo važno jer po tome ocjenjivač može jasno vidjeti da ste započeli novi odlomak.

16. Pazite na rukopis.

Čitak rukopis pomaže ocjenjivaču i ostavlja dobar dojam. Razmislite što ćete napisati, a zatim to čitko napišite.

NAKON ŠTO STE NAPISALI ESEJ

17. Provjerite vokabular i gramatiku.

- Provjerite vokabular.

Imate li pravopisnih pogrešaka (npr. *bed* umjesto *bad*, *then* umjesto *than*, *god* umjesto *good*)?

Provjerite jeste li zaboravili prepisati neku riječ s lista za koncept na list za čistopis.

- Provjerite gramatiku.

Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata (npr. *they... has been*; *it... were found*)? Jeste li dodali nastavak *-s/-es* na glagole u 3. licu za glagolsko vrijeme Present Simple? Jeste li točno upotrijebili glagolska vremena? Jeste li upotrijebili upitnu konstrukciju kada niste trebali (npr. *I don't know why do they do this.*)?

2. Osnovna razina ispita

2.1. Područja ispitivanja

Ispit iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u slušanju, čitanju i pisanju prema Nastavnome planu i programu za četverogodišnje srednjoškolske programe s najmanjom satnicom.

Ispit iz Engleskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

Vještina govorenja neće se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. iz tehničkih razloga. Vještinu govorenja treba i dalje sustavno razvijati, njegovati i usavršavati jer je konačan cilj naučiti koristiti se jezikom u komunikacijskoj situaciji.

2.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema Nastavnome planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima i prema A2 razini ZEROJ-a.

2.2.1. Čitanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje čitanje, odnosno vještina razumijevanja čitanoga teksta.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 67.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti kratke jednostavne tekstove koji sadržavaju najučestaliji vokabular

- razumjeti kratke jednostavne tekstove o poznatim temama i tekstove konkretnoga sadržaja u kojima se upotrebljava uobičajeni svakodnevni vokabular
- pronaći specifične informacije u jednostavnim tekstovima (pismima, brošurama i kratkim člancima koji opisuju događaje).

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- razumjeti osnovni smisao teksta
- pronaći specifične informacije
- detaljno razumjeti tekst, pojedinosti u tekstu te osnovna i implicitna značenja
- razumjeti određene leksičke obrasce
- detaljno razumjeti i prikladno i točno upotrijebiti određene strukturalne obrasce.

2.2.2. Pisanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina pisanja, odnosno pisana produkcija.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 71.) od pristupnika se očekuje da može:

- napisati niz jednostavnih izraza i rečenica povezanih jednostavnim veznicima (*and, but i because*)
- smisleno povezanim rečenicama pisati o svakodnevnim pojavnostima iz svojega okruženja, npr. o ljudima, mjestima, obrazovnome iskustvu i slično
- napisati vrlo kratak i jednostavan opis određenih događaja, prošlih aktivnosti i osobnih iskustava

- upotrebljavati uski izbor osnovnoga vokabulara potreban za snalaženje u svakodnevним situacijama
- upotrebljavati neke jednostavne strukture ispravno iako još uvijek pravi osnovne pogreške, ali je unatoč tomu obično jasno što želi reći.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- napisati vrlo kratak opis (od 50 do 70 riječi) u poznatome kontekstu (događaji, prošle aktivnosti i osobna iskustva itd.) gdje je jasno što želi reći usprkos uskomu rasponu vokabulara i osnovnim gramatičkim pogreškama.

2.2.3. Slušanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina slušanja.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (Školska knjiga, Zagreb, 2005., str. 62.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti fraze i izraze koji se odnose na područja od neposrednoga interesa (npr. osnovni podatci o pristupniku, njegovoj obitelji, njegovoj neposrednoj okolini, školi i sl.) ako se govori i polako i razgovijetno

- prepoznati temu razgovora koji se vodi u njegovoj nazočnosti ako se govori polako i razgovijetno
- razumjeti osnovni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i upozorenja
- razumjeti i izvući bitne informacije iz kratkih snimljenih tekstova koji se bave predvidivim svakodnevним temama ako su izneseni polako i razgovijetno.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik razumjeti osnovni smisao, tj. glavne misli i specifične (bitne) informacije na ovim vrstama tekstova:

- razgovori
- poruke i obavijesti.

Tekstovi govore o predvidivim svakodnevним temama i izneseni su polako i razgovijetno.

2.3. Struktura ispita

Ispit iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina.

Prvom cjelinom ispituje se vještina **ćitanja**, drugom vještina **pisanja**, a trećom vještina **slušanja**.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline *Ćitanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje osnovnoga smisla i specifićnih informacija	zadatci povezivanja	kratke poruke/ćlanci/ obavijesti	5
2.	razumijevanje specifićnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (izmeđđu triju ponuđenih odgovora)	kratke poruke/obavijesti/ćlanak	5
3.	razumijevanje specifićnih informacija	zadatci kratkih odgovora ¹⁹	ćlanak/brošura	5
4.	detaljno razumijevanje teksta	zadatci povezivanja	ćlanak/brošura	5
5.	detaljno razumijevanje teksta (leksika/strukture)	zadatci višestrukoga izbora (izmeđđu triju ponuđenih odgovora)	osobno pismo/brošura/ćlanak	5
6.	detaljno razumijevanje teksta (strukture)	zadatci dopunjavanja ²⁰	osobno pismo/brošura/ćlanak	5

Napomena: Tekstovi sadržavaju približno 1200 rijeći.

2.3.2. Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka kratkoga sastavka.

Pristupnik će dobiti poruku koja ima tri sadržajne odrednice/pitanja. Njegov je zadatak napisati odgovor

¹⁹ Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno toćno napisani.

²⁰ Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno toćno napisani.

2.3.1. Ćitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 6 skupina zadataka (*tasks*) vezanih uz različite polazne tekstove.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Ćitanje* prikazana je u tablici 1.

na te tri sadržajne odrednice/pitanja koji mora sadržavati od **50 do 70** rijeći.

Struktura ispitne cjeline *Pisanje* prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Pisanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	izvršenje zadatka uz odgovarajući opseg i toćnost leksićko-strukturalnih obrazaca	kratki sastavak od 50 do 70 rijeći	1	10

2.3.3. Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka (*tasks*) vezanih uz različite slušane tekstove.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Slušanje* prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje osnovnoga smisla i specifičnih informacija	zadatci povezivanja	kratke poruke/ obavijesti	5
2.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	kratki razgovori	5
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	razgovor	5
4.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	obavijest	5

Napomena: Tekstovi sadržavaju približno 900 riječi.

2.4. Tehnički opis ispita

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Engleskoga jezika traje ukupno **85 minuta**.

Ispitne cjeline *Čitanje* i *Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*, a za njihovo rješavanje predviđeno je **60 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanje* traje približno **25 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Vremeni provedbe svih dijelova ispita bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature* te na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja *Čitanje i Pisanje*

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su ispitna knjižica, list za odgovore, list za koncept i dva lista za ocjenjivače. U ispitnoj knjižici su tekstovi i zadatci kojima se ispituje vještina čitanja, zadatak kratkoga sastavka kojim se provjerava vještina pisanja i list za čistopis.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.²¹

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik

označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa (dopunjavanja) pristupnik mora upisati sadržaj koji nedostaje na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi. Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali na kraju mora svoj kratki sastavak čitko napisati na list za čistopis. Sadržaj lista za koncept se ne boduje.

Slušanje

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj je ispitna knjižica i list za odgovore.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.²²

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

²¹ Opće upute i drugi dijelovi ispitnoga materijala na hrvatskome jeziku pisani su sukladno pravopisnoj normi hrvatskoga standardnog jezika (v. *Hrvatski pravopis*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.).

²² v. prethodnu bilješku

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*:²³

- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita iz Engleskoga jezika dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom, a nije dopušteno brisati napisani tekst niti upotrebljavati rječnik.

²³ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute pristupniku, pušta snimku. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

2.5. Opis bodovanja

Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina imaju određeni udio u ukupnome rezultatu. Time se određuje uspješnost pristupnika.

Udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	40 %
Pisanje	30 %
Slušanje	30 %

Ukupan broj bodova u ispitu iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini je **60**.

2.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 30 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 40 %

2.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 10 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 30 %

Kratki sastavak ocjenjuje se prema **ljestvici za ocjenjivanje** koja se sastoji od dvaju kriterija: *Izvršenje zadatka* i *Jezik*.

Kriterij *Izvršenje zadatka* odgovara na pitanje *u kojoj je mjeri pristupnik odgovorio na sva pitanja u zadatku*, a kriterij *Jezik* odgovara na pitanje *s kojom se lakoćom može razumjeti što je pristupnik napisao*.

Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka

IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK
<p>Postoji jasan odgovor na sve tri sadržajne odrednice. 3C Maksimalan broj bodova: 10</p>	<p>10</p>	<p>Vrlo dobar raspon struktura/vokabulara za zadani zadatak. Tekst je potpuno razumljiv. Manje pogreške. Vrlo dobar raspon.</p>
<p>Postoji jasan odgovor na dvije sadržajne odrednice, a jedan je odgovor nejasan. 2C + 1U Maksimalan broj bodova: 9</p>	<p>9</p>	<p>Vrlo dobar raspon. Malo pogrešaka.</p>
<p>Postoji jasan odgovor (samo) na dvije sadržajne odrednice. 2C Maksimalan broj bodova: 7</p>	<p>8</p>	<p>Dobar raspon struktura/vokabulara. Tekst je lako razumljiv. Malo pogrešaka. Dobar raspon.</p>
<p>Postoji jasan odgovor (samo) na jednu sadržajnu odrednicu, a dva su odgovora nejasna. 1C + 2U Maksimalan broj bodova: 6</p>	<p>7</p>	<p>Dobar raspon. Nešto pogrešaka.</p>
<p>Postoji jasan odgovor (samo) na jednu sadržajnu odrednicu. 1C Maksimalan broj bodova: 4</p>	<p>6</p>	<p>Dovoljan raspon struktura/vokabulara. Tekst je lako razumljiv. Nešto pogrešaka. Dovoljan raspon.</p>
<p>Postoji jasan odgovor na jednu sadržajnu odrednicu, a dva su odgovora nejasna. 1C + 2U Maksimalan broj bodova: 6</p>	<p>5</p>	<p>Dovoljan raspon. Ozbiljne pogreške.</p>
<p>Tri su odgovora nejasna. 3U Maksimalan broj bodova: 3</p>	<p>4</p>	<p>Ograničen raspon struktura/vokabulara. Tekst je na mjestima teško razumljiv. Nešto ozbiljnih pogrešaka. Ograničen raspon.</p>
<p>Postoji jasan odgovor (samo) na jednu sadržajnu odrednicu. 1C Maksimalan broj bodova: 4</p>	<p>3</p>	<p>Ograničen raspon. Brojne pogreške.</p>
<p>Postoji jasan odgovor (samo) na jednu sadržajnu odrednicu. 1C Maksimalan broj bodova: 4</p>	<p>2</p>	<p>Izrazito ograničen raspon struktura/vokabulara. Tekst je često teško razumljiv. Brojne pogreške. Izrazito ograničen raspon.</p>
<p>Tri su odgovora nejasna. 3U Maksimalan broj bodova: 3</p>	<p>1</p>	<p>Tekst je u cjelini teško razumljiv.</p>
<p>Tri su odgovora nejasna. 3U Maksimalan broj bodova: 3</p>	<p>0</p>	<p>2U/1U/Nema odgovora/Irelevantan/Nerazumljiv.</p>

Objašnjenje

Kriterij *Jezik* donosi ukupno 10 bodova, ali broj bodova koji će dobiti kratki sastavak ovisi i o kriteriju *Izvršenje zadatka*. Kriterij *Izvršenje zadatka* određuje gornju granicu bodova koje može dobiti kratki sastavak prema broju pitanja na koja postoje jasni odgovori. U navedenoj tablici kratica C stoji umjesto riječi *clear* (za jasan odgovor), a kratica U stoji umjesto riječi *unclear* (za nejasan odgovor).

Primjerice, kratki sastavak može dobiti ukupno 10 bodova za kriterij *Jezik*, ali ako je jasno odgovoreno samo na dva pitanja, kratki sastavak će dobiti 7 bodova. Ako je jasno odgovoreno samo na jedno pitanje, kratki sastavak će dobiti 4 boda. Broj bodova ovisi i o broju riječi u kratkome sastavku.

Brojanje riječi

Ako pristupnik napiše premalo riječi, oduzet će se bodovi na sljedeći način:

43 – 48 riječi: 1 bod

35 – 42 riječi: 2 boda

manje od 35 riječi: 3 boda.

Minimalan broj bodova je nula (0).

Riječi se broje prema načelu kako ih broji računalo. Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

Skraćenice (npr. *I'm, isn't*) broje se kao jedna riječ.

Početni i završni pozdravi, ponavljanja, nabranjanja i ulomci koji su irelevantni ili nisu povezani sa zadatkom ili su prepisani iz ispitne cjeline *Čitanje* neće se brojati kao riječi.

2.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod.

Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 30 %

2.6. Primjeri zadataka

U ovome su poglavlju primjeri zadataka.²⁴ Uz svaki primjer zadatka ponuđeni su uputa, točan odgovor, ispitivana vještina te način bodovanja.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja²⁵

Task 1

Questions 1-5

You will hear 5 phone messages.

Match the messages (1-5) and statements (A to F).

There is one letter that you do not need.

You will hear the recording twice.

A Come next time.

B I apologize.

C I hurt myself.

D It's not too late.

E I'm at home.

F I'm leaving.

TOČNI ODGOVORI: 1 D, 2 A, 3 B, 4 F, 5 C

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje osnovnoga smisla i specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen na listu za odgovore ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

²⁴ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer, bez obzira na ispitne cjeline. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr) pod poveznicom *Provedeni ispiti*.

²⁵ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Slušanje*.

2.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora²⁶

Task 2

Questions 6-10

You will hear five short conversations or monologues.

For each question 6-10, choose the correct answer,

A, B or C. You will hear each recording twice.

6 You hear a man talking to a receptionist in an office building.

What's the name of the company he works for?

A QWEST.

B QUEST.

C KWEST.

7 You hear two friends talking in a shop.

How much will they pay for biscuits?

A €1.20.

B €1.60.

C €3.20.

8 You hear two friends talking about a day trip.

What time does the coach depart from Sandgate?

A At 8.45am.

B At 9am.

C At 3pm.

²⁶ Primjeri zadataka preuzeti su iz ispitne cjeline *Slušanje*.

9 You hear Alfie talking about his love life. Why did he break up with Olivia?

- A She cheated on him.
- B He met another girl.
- C He grew tired of her.

10 You hear Amelia talking about a holiday apartment. What does she like about it?

- A Its price.
- B Its location.
- C Its size.

TOČNI ODGOVORI: 6 A, 7 B, 8 C, 9 C, 10 B

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja²⁷

Task 6

Questions 26-30

Complete this text. For questions **26-30**, write **one** word for each space.

Write your answer **only** here in this exam booklet.

There is an example at the beginning **(0)**.

Why Cycling?

Now that spring is **(0) in** the air, you feel a need for more exercise. But which sport should you take **(26) ___**? Cycling is one of the most relaxing and **(27) ___** the same time energetic sports. Along with walking and swimming, it is one of the top three aerobic exercises. **(28) ___** can it do for you? It can lower your blood pressure, burn your fat, increase your blood flow. It's **(29) ___** good for the body that you can exercise for long periods of time. You can pedal quickly **(30) ___** causing damage to your knees or other joints. The biggest risk is crashing, but if you wear a helmet, you should be fine.

TOČNI ODGOVORI²⁸: 26 up, 27 at, 28 What, 29 so, 30 without

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: detaljno razumijevanje teksta

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan na za to predviđeno mjesto

²⁷ Primjeri zadataka preuzeti su iz ispitne cjeline *Čitanje*.

²⁸ Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani.

2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka²⁹

Task 7

Question 31

Read this message from Jayden.

Write Jayden a reply. Answer **ALL** her questions.

Write **50-70** words.

Write your reply on the answer sheet.

Hi

School's almost over. Where will you go this summer? How long will you stay there? What will you do?

Jayden

BODOVANJE:

prema ljestvici za ocjenjivanje³⁰, ukupno 10 bodova.

²⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanje*.

³⁰ v. poglavlje *Opis bodovanja*

2.7. Priprema za ispit

Pripremanje pristupnika za ispit ne razlikuje se znatno od svakodnevnoga podučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između podučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na podučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Nastavniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga u kojemu je opisana struktura ispita, trajanje ispita, ispitivane vještine i podvještine, primjeri i broj zadataka te način njihova bodovanja. Pristupniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga, *Vodiča kroz ispite državne mature*, nacionalnih ispita, ispita probne državne mature od 2006. do 2009. godine i provedenih ispita državne mature koji su objavljeni na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.7.1. Vještina čitanja

Vještina čitanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno podučavanje. Pristupnika treba poticati da što više i češće čita razne vrste tekstova i da pokuša odgovoriti na sadržaj teksta, a ne da se isključivo koncentrira na strukturu teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezične strukture koje se nalaze u tekstu. Važan čimbenik vještine čitanja je razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupniku da shvati o čemu je riječ i prije nego što počne čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnik uglavnom ima mnogo mogućnosti za uvježbavanje vještine čitanja. Često se pristupniku zadaje da uvježbava vještinu čitanja samostalno kod kuće. Očekuje se da

će pristupnik riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnome procesu u kojemu bi se uvježbavale podvještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnika treba prvenstveno upoznati s vrstama zadataka u ispitu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnikom treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupniku u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnik treba nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnik treba pažljivo pročitati natuknice (*prompts*) i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješno rješavanje zadataka dopunjavanja pristupnik treba pažljivo pročitati tekst i obratiti pozornost na rečenice/riječi ispred i iza praznine, a nakon toga treba odlučiti koja riječ smisleno i gramatički najbolje popunjava prazninu u tekstu. Odgovori na zadatke otvorenoga tipa moraju biti pravopisno točno napisani.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupniku također treba skrenuti pozornost na pravilnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnik nema dovoljno vremena za rješavanje svih zadataka jer je previše vremena utrošio na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u vještini čitanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za svaki zadatak
- pozorno čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koje nisu riješili tijekom prvoga čitanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore i upisivanje odgovora u ispitnu knjižicu u zadacima u kojima je to potrebno.

2.7.2. Vještina pisanja

Vještina pisanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno podučavanje. Pristupnik treba razvijati naviku pisanja, odnosno što više i češće uvježbavati pisanje raznih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupniku povratnu informaciju o uspješnosti njegova rada. S obzirom da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da povratnu informaciju daju pristupnici međusobno, što se pokazalo izuzetno učinkovitim.

Pristupnik treba obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje i dijela zadatka može značajno umanjiti pristupnikovu uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Veliki broj pristupnika treba pomoć u planiranju pisanih uradaka jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupniku treba ukazati na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnika također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice uratka. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupniku ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Pravilno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u vještini pisanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti obavljen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za ocjenjivanje.

PRIJE ISPITA

1. Proučite ljestvicu za ocjenjivanje.

- Ljestvica za ocjenjivanje pokazuje što ocjenjivač vrednuje u kratkome sastavku.
- Možete je naći u Katalogu.³¹
- Ima dva kriterija: *Izvršenje zadatka* i *Jezik*.

³¹ v. poglavlje *Opis bodovanja – Vrednovanje ispitne cjeline Pisanje*

2. Proučite zadatak u provedenim ispitima.

Provedene ispite državne mature iz Engleskoga jezika možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

A. U uputama piše: **Read this message from... Write a reply. Answer all the questions.**

Provjerite jeste li odgovorili na sva pitanja. Ako odgovorite samo na dva pitanja, nećete moći dobiti više od 7 bodova za Vaš sastavak. Ako odgovorite samo na jedno pitanje, nećete moći dobiti više od 4 boda za Vaš sastavak.

B. Ljestvica za ocjenjivanje traži **jasne odgovore.**

Ako odgovori nisu jasni, izgubit ćete bodove za Vaš sastavak, npr. ako je pitanje: *Where will you go on Saturday?*, jasan je odgovor: *I will go to the cinema with some friends*, a nejasan je: *I will go out with some friends*.

Ako pitanje sadrži dva dijela: *What's your favourite time of year and why?*, jasan je odgovor: *I like summer best because of the long holiday*, a nejasan je: *My favourite time of year is summer. It's great*.

Odgovori moraju biti i lako razumljivi da bi bili točni, npr. ako je pitanje: *What will you do on Saturday?*, jasan je odgovor: *I will go shopping on Saturday.*, a nejasan: *I go shopping on Saturday*.

C. U uputama piše: **Write 50-70 words.**

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove. **Nemojte** napisati više riječi jer riskirate da napišete nešto što nije povezano sa zadatkom ili ponavljate već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove. Ponavljanja uključuju prepisivanje rečenica iz teksta zadatka ili

ispitne cjeline *Čitanje* ili nabranjanje osobnih imena (*I was in Spain and went to some cities, like Barcelona, Madrid, Cordoba, Sevilla!*). Početni i završni pozdravi ne ubrajaju se u zbroj riječi.

3. Proučite primjere sastavaka i komentare.

Primjere kratkih sastavaka i komentare možete naći na mrežnoj stranici³² Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

Na temelju tih primjera možete vidjeti koliki su broj bodova dobili kratki sastavci za kriterij na ljestvici za ocjenjivanje uz obrazloženje. Učite iz tuđih pogrešaka.

4. Vježbajte.

Odaberite nekoliko poruka i napišite odgovore. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 50 do 70 riječi.

KADA ISPIT POČNE

5. Pozorno pročitajte zadatak.

- Na koja tri pitanja morate odgovoriti?

PRIJE NEGO ŠTO POČNETE PISATI KRATKI SASTAVAK

6. Planirajte svoj odgovor.

- Zabilježite što možete reći o svakome pitanju.
- Razmislite kako možete jasno odgovoriti na svako pitanje.
- Razmislite kako možete razraditi svoje odgovore.
- Razmislite koji će vokabular i strukture najprimjerenije i najtočnije izraziti Vaše misli.

³² Objavljeni su u poveznici *Dodatak ispitnomu katalogu* 2010./2011. godine.

DOK PIŠETE KRATKI SASTAVAK

7. Pazite na rukopis.

Čitak rukopis pomaže ocjenjivaču i ostavlja dobar dojam. Razmislite što ćete napisati, a zatim to napišite, ali ne prebrzo.

NAKON ŠTO STE NAPISALI KRATKI SASTAVAK

8. Provjerite vokabular i gramatiku.

- Provjerite vokabular.

Imate li pravopisnih pogrešaka (npr. *realy* umjesto *really*, *pleanty* umjesto *plenty*, *god* umjesto *good*)? Provjerite jeste li zaboravili prepisati neku riječ s lista za koncept na list za čistopis.

- Provjerite gramatiku.

Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata (npr. *they has; it were*)? Jeste li dodali nastavak *-s/-es* na glagole u 3. licu jednine za glagolsko vrijeme Present Simple? Jesu li glagolska vremena točna (tvorba, upotreba)?

2.7.3. Vještina slušanja

Vještina slušanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnik treba uvježbavati zadatke slušanja što više i češće radom u razredu. Važno je pomagati pristupniku da se odgovarajuće pripremi za zadatke i razvijati kod njega svijest o korisnosti ponavljanja slušanja zvučnih zapisa.

Pristupnici vrlo često smatraju ispitnu cjelinu *Slušanje* težim dijelom cjelokupnoga ispita. Stoga je izuzetno važno od samoga početka graditi vjeru pristupnika u vlastite sposobnosti i uspjeh na ispitu. To se prvenstveno postiže razvijanjem svijesti o tome što se od pristupnika očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (*što se ispituje?*³³) i o vrstama zadataka (*kako se ispituje?*³⁴) kojima se ispituje vještina slušanja.

Pristupnika treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadataka. Također ga treba upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa izuzetno važno za uspješno rješavanje zadataka. Upute sadržavaju bitne informacije o temi koju će pristupnik slušati i o tome što se od njega očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupniku svakako treba skrenuti pozornost da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnik mora obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u vještini slušanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i teksta svakoga zadatka
- da, ako ne odgovori na neko pitanje, nastavi rješavati iduća pitanja i da tijekom drugoga slušanja pokuša odgovoriti na pitanja koja nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

³³ v. poglavlje *Obrazovni ishodi*

³⁴ v. poglavlje *Struktura ispita*

3. Dodatci

3.1. Gramatičke strukture za višu razinu ispita³⁵

1. Imenice

- Types: common/proper nouns, concrete/abstract nouns, collective nouns
- Number: singular/plural (regular – irregular)
countable/uncountable nouns
- Genitive: 's, s', phrase of, double genitive

2. Zamjenice

- Personal pronouns
- Reflexive and Emphatic pronouns
- Possessive pronouns
- Demonstrative pronouns
- Impersonal pronouns
- Interrogative pronouns
- Indefinite pronouns
- Relative pronouns

3. Pridjevi

- Types: opinion and factual adjectives
- Possessive adjectives
- Demonstrative adjectives
- Quantitative adjectives
- Participle adjectives: -ing and -ed
- Adjectives used as nouns (the + adjective)
- Comparison of adjectives (regular, irregular)
- Comparison of Equality (as/so... as)

³⁵ Tematski sadržaji koje pristupnik iz srednjih strukovnih škola treba dodatno obraditi kako bi mogao uspješno položiti ispit na višoj razini naznačeni su sivom bojom.

- Comparative and superlative structures: less, least; much / a bit / far / any + comparative; comparative + and + comparative; the + comparative...

- Order of adjectives

4. Prilozi

- Types: manner, place, time (definite, indefinite), frequency, degree
- Comparison of adverbs (regular, irregular)
- Position of adverbs

5. Članovi

- Indefinite
- Definite
- Zero

6. Brojevi

- Cardinal
- Ordinal

7. Prijedlozi

- Time
- Place
- Movement
- Instrument

Cause

8. Veznici

- Co-ordinating:
 - expressing addition (and)
 - expressing alternative (or)

• Subordinating:

- expressing time (when, before, etc.)
- expressing place (where, etc.)
- expressing cause (because, as, etc.)
- expressing purpose (in order that, so that, etc.)
- expressing effect (as a result, so, etc.)
- expressing condition (if, unless, etc.)
- expressing concession (although, even though, etc.)
- expressing contrast (but, yet)

9. Glagoli

Classes of verbs: full (lexical) verbs, auxiliary verbs, modal verbs

Auxiliary verbs

be, do, have (have got)

Modal verbs

can, could, may, might, shall, will, should, would, ought to, must, have (got) to, mustn't, need, needn't (ability, permission, (polite) request, offer, obligation, permission, prohibition, necessity, lack of necessity, advice, suggestion; possibility/probability in the present/future and past)

Tense system

- Time: present, past, future
- Aspect: simple, continuous, perfect
- Voice: active, passive

Causative *have/get*

Tenses

- Present Simple
- Past Simple
- Present Continuous
- Past Continuous
- Present Perfect Simple
- Present Perfect Continuous
- Past Perfect Simple
- Past Perfect Continuous
- Future Forms: will/shall, be going to, Present Simple and Present Continuous for future, Future Continuous, Future Perfect Simple

Questions

- Yes/No questions
- Wh-questions
- Subject/Object questions
- Negative questions
- Question Tags
- Indirect questions

Phrasal verbs

Verb patterns

- Infinitives (with and without TO)
- Gerund

Reported Speech

Reported statements/questions/commands, requests, suggestions, etc.

10. Sintaksa

- Simple sentences
- Complex sentences:

1 Relative clauses:

defining, non-defining

2 Adverbial clauses:

time, cause, effect, purpose,
concession, contrast, manner

3 Conditional clauses: types 0, 1, 2, 3

Mixed conditionals

- Expressing wishes/hypothesis
- Emphatic structures: Cleft sentences, Inversion

11. Tvorba riječi

- prefixes, suffixes

12. Interpunkcija

- Capital letters, full stop, comma, colon, semi-colon, question mark, exclamation mark, apostrophe and quotation marks

3.2. Gramatičke strukture za osnovnu razinu ispita³⁶

1. Imenice

- Types
- Number: singular/plural (regular – irregular)
- Genitive: 's, s', phrase of

³⁶ Navedene gramatičke strukture odnose se na sve dijelove ispita iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini.

2. Zamjenice

- Personal pronouns
- Possessive pronouns
- Demonstrative pronouns
- Interrogative pronouns
- Relative pronouns
- Reflexive pronouns
- Indefinite pronouns

3. Pridjevi

- Possessive adjectives
- Demonstrative adjectives
- Quantitative adjectives
- Participle adjectives: -ing and -ed
- Comparison of adjectives (regular, irregular)
- Comparison of Equality (as/so... as)
- Order of adjectives

4. Prilozi

- Types: place, time (definite, indefinite), manner, frequency, degree

5. Članovi

- Indefinite
- Definite
- Zero

6. Brojevi

- Cardinal
- Ordinal

7. Prijedlozi

- Time
- Place
- Movement
- Cause

8. Veznici

- and, yet, or, so, when, until, since, if, although, etc.

9. Glagoli

Auxiliary verbs

be, do, have

Modal verbs

can, could, may, must, have to, shall, will, should, would, need

Tense system

- Voice: active, passive

Tenses

- Present Simple
- Past Simple
- Present Continuous
- Past Continuous
- Present Perfect Simple

- Present Perfect Continuous
- Future Forms: will/shall, be going to
- Present Simple and Present Continuous for future

Questions

- Yes/No questions
- Wh-questions

Phrasal verbs

Verb patterns

- -ing forms
- Gerund

Reported Speech

10. Sintaksa

- Simple sentence
- Compound sentence (word order)
- Complex sentences:
 - Conditional clauses: types 1, 2
 - Relative clauses

11. Tvorba riječi

- prefixes, suffixes, compounds, derivatives

3.3. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka eseja na engleskome jeziku (viša razina)

POINTS	TASK COMPLETION	COHERENCE AND COHESION	VOCABULARY	GRAMMAR
5	<ul style="list-style-type: none"> All parts of the prompt fairly equally developed. Main ideas consistently well supported. 	<ul style="list-style-type: none"> Clear flow of ideas. Effective use of paragraphing and cohesive devices. 	<ul style="list-style-type: none"> Wide range for the task. Minor errors. 	<ul style="list-style-type: none"> Wide range for the task. Minor errors.
4	<ul style="list-style-type: none"> All parts of the prompt developed but unequally. Main ideas generally well supported. 	<ul style="list-style-type: none"> Generally clear flow of ideas. Good use of paragraphing and cohesive devices. 	<ul style="list-style-type: none"> Very good range for the task. Errors do not impede easy understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Good range for the task. Errors do not impede easy understanding.
3	<ul style="list-style-type: none"> One part of the prompt not developed. Main ideas sufficiently supported. / Not all main ideas relevant. 	<ul style="list-style-type: none"> Flow of ideas sometimes unclear. Sufficient use of paragraphing or cohesive devices. 	<ul style="list-style-type: none"> Good range for the task. Errors sometimes impede easy understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Generally uses simple structures. Errors sometimes impede easy understanding.
2	<ul style="list-style-type: none"> Two parts of the prompt not developed. / The essay is largely irrelevant. Main ideas insufficiently supported. Errors cause difficulty in understanding in places. Inappropriate layout. 	<ul style="list-style-type: none"> Flow of ideas often unclear. Limited use of paragraphing or cohesive devices. Errors cause difficulty in understanding in places. 	<ul style="list-style-type: none"> Sufficient range for the task. Errors sometimes cause difficulty in understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Relies on simple structures. Errors sometimes cause difficulty in understanding.
1	<ul style="list-style-type: none"> Insufficient prompt development. / The essay is irrelevant. No clear main idea. Errors frequently cause difficulty in understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Flow of ideas generally difficult to follow. Inadequate use of paragraphing or cohesive devices. Errors frequently cause difficulty in understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Inadequate range for the task. Errors frequently cause difficulty in understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Range is severely restricted. Errors frequently cause difficulty in understanding.
0	<ul style="list-style-type: none"> Generally unintelligible. / Less than 50 words. 	<ul style="list-style-type: none"> Errors generally prevent understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Errors generally prevent understanding. 	<ul style="list-style-type: none"> Errors generally prevent understanding.

Note

If the descriptors within a criterion (*Task Completion, Coherence and Cohesion, Vocabulary, Grammar*) are at different levels, the lower level applies. For example, if vocabulary range is assessed at Band 5 and vocabulary accuracy at Band 4, the essay receives 4 for *Vocabulary*.

A script which scores 2 on *Task Completion* cannot score more than 4 on the other criteria.

A script that scores 1 on *Task Completion* because it is underlength cannot score more than 3 on the other criteria.

A script that scores 1 on *Task Completion* because it is irrelevant, has no clear main idea or causes difficulty in understanding cannot score more than 1 on the other criteria.

A script that scores 0 on *Task Completion* because it is underlength cannot score more than 1 on the other criteria.

Underlength scripts are penalised on *Task Completion* as follows:

160-190 words: 1 point;

130-159 words: 2 points;

100-129 words: 3 points;

50-99 words: 4 points.

The minimum score for this criterion is 0.

Short forms (e.g. *I'm, isn't*) are counted as one word.

The word count does not include repetitions, enumerations and passages copied from the Reading Paper.

3.4. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka na engleskome jeziku (osnovna razina)

TASK COMPLETION	POINTS	LANGUAGE
All 3 questions are answered clearly. 3C Maximum points: 10	10	Very good range of structures/vocabulary for the task. Fully understandable. Minor errors. Very good range.
2 questions answered clearly, 1 unclearly. 2C + 1U Maximum points: 9	9	Very good range. Few errors.
2 questions answered clearly, 1 unclearly. 2C + 1U Maximum points: 9	8	Good range of structures/vocabulary. Easy to understand. Few errors. Good range.
Only 2 questions are answered clearly. 2C Maximum points: 7	7	Good range. Some errors.
Only 2 questions are answered clearly. 2C Maximum points: 7	6	Sufficient range. Easy to understand. Some errors. Sufficient range.
1 question answered clearly, 2 unclearly. 1C + 2U Maximum points: 6	5	Sufficient range. Serious errors.
1 question answered clearly, 2 unclearly. 1C + 2U Maximum points: 6	4	Restricted range. Difficult to understand in places. Some serious errors. Restricted range.
Only 1 question is answered clearly. 1C Maximum points: 4	3	Restricted range. Numerous errors.
Only 1 question is answered clearly. 1C Maximum points: 4	2	Severely restricted range. Often difficult to understand. Numerous errors. Severely restricted range.
3 questions are answered unclearly. 3U Maximum points: 3	1	Generally difficult to understand.
3 questions are answered unclearly. 3U Maximum points: 3	0	2U/1U/No questions answered/Irrelevant/Unintelligible.

Note

The *Language* criterion is out of 10, but the final mark depends on the *Task Completion* scale. The *Task Completion* scale states the upper limit a script may receive according to the number of clearly answered questions. C stands for 'clear answer' and U stands for 'unclear answer'.

For example, a script may receive 10 on the *Language* scale, but, if only 2 questions are clearly answered, the final score will be 7, and if only 1 question is clearly answered, the final score will be 4.

In addition, the final mark depends on the number of words of the script.

Underlength scripts are penalised as follows:

43-48 words: 1 point;

35-42 words: 2 points;

less than 35 words: 3 points.

The minimum score is 0.

Short forms (e.g. I'm, isn't) are counted as one word.

Word count

The word count does not include salutations, valedictions, repetitions, enumerations and passages that are irrelevant or copied from the Reading Paper.

